

AANBIEDINGSBRIEF BIJ DE 'KADERNOTA 2022'

Aan de leden van de gemeenteraad en de griffier.

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : Z.123059/1530
Bijlage :
Behandeld door : V. Gosselink-van Dijk
Telefoonnummer : 8211
Onderwerp : Aanbiedingsbrief Kadernota 2022.

Verzonden:
Zuidwolde, 4 mei 2021.

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Hierbij bieden wij u de Kadernota 2022 aan. Dit document vormt de eerste stap in de planning- en controlcyclus voor 2022, immers aan de hand van de kaders in deze nota stellen we de Programmabegroting voor dat jaar op. Daarin vormen onze programma's de kern en actualiseren we het huidige beleid en voegen nieuwe speerpunten in. Daarom zijn de kaders waarvan u in deze Kadernota kennisneemt van groot belang en vormen deze als het ware onze opdracht voor 2022 en volgende jaren. Daarnaast geeft de Kadernota de raad inzicht in waar we als gemeente (financieel) staan, waar we naar toe willen en met welke middelen dat kan. De kadernota is geschikt om de vertaalslag te maken naar de verdere realisatie van de toekomstvisie.

In deze aanbiedingsbrief willen we een aantal zaken accentueren:

1. Belangrijke trends en de implicaties daarvan voor De Wolden.
2. Financiële uitkomsten Kadernota 2022.
3. Structurele doorwerking jaarrekening 2020.
4. De inzet van de incidentele middelen.
5. Bijgestelde meerjarige exploitatiesaldi 2022 t/m 2025.
6. Meerjarig investeringsplan 2022-2025.
7. Bijgestelde financiële kengetallen.
8. Overige financiële risico's.
9. Kaderstellende vragen en voorstellen.
10. Planning behandeling Kadernota 2022.

1. Belangrijke trends en de implicaties daarvan voor De Wolden

Uitvoering collegeprogramma

We hebben nog één jaar te gaan in deze raadsperiode, in 2022 zijn er opnieuw gemeenteraadsverkiezingen voor een volgende 4-jaars termijn. Wij zijn er dan ook trots dat we de afgelopen drie jaar al veel gerealiseerd hebben.

We kunnen weer jaren veilig en goed vooruit! Het nieuwe mobiliteitsplan biedt daar prima kaders voor. De aanleg van een aantal nieuwe fietspaden, zoals de Willem Moesweg in Zuidwolde en de Havelterweg in Ruinerwold, dragen daaraan bij. De N375 wordt in goede samenwerking met provincie en inwoners veiliger. Met de aanleg van een fietsbrug bij Linde kunnen fietsers over een tijdje veilig de N48 oversteken. Met de voorgenomen actualisatie van de beheerplannen onderhouden we de openbare ruimte duurzaam. Een mooi voorbeeld daarvan is het groen- en bermenbeheer. Ook het meer betrekken van onze inwoners bij de inrichting van hun directe leefomgeving is een positieve ontwikkeling met duurzame effecten. Dat is bijvoorbeeld gebeurd bij de herinrichting van de burgemeestersbuurt in Ruinerwold. De totstandkoming van het nieuwe Speelruimtebeleidsplan is een mooi voorbeeld van het samen creëren van voldoende speelruimte voor De Woldense kinderen. En met de investeringen in een aantal begraafplaatsen hebben we ook voor overleden inwoners gezorgd voor voldoende en passende laatste rustplaatsen.

We noemen in ieder geval hier ook het vastgestelde Actieplan Klimaat en Energie, met daaraan vastgekoppeld diverse duurzaamheidsmaatregelen. We geven daarbij als gemeente zelf ook het goede voorbeeld, door de gemeentelijke gebouwen te verduurzamen met onder andere zonnepanelen. In Drenthe hebben we de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 opgesteld, onze gezamenlijke ambitie in de opwek van hernieuwbare energie. Groen gas zal een belangrijke rol spelen in het verwarmen van onze woningen. Samen met Rendo en de Gebiedscoöperatie zoeken we naar kansen voor de productie van groen gas, onder andere uit ons eigen bermgras en mest. En het dorp Ansen neemt het voortouw als proeftuin aardgasvrije wijk.

Er zijn onderzoeken uitgevoerd naar de toekomstbestendigheid van de bedrijventerreinen, waarbij onder andere is gekeken naar het aspect duurzaamheid. Ook noemen we hier de uitbreiding van het plan Hoge Akkers te Ruinerwold, zodat nieuwe ondernemers ook de kans krijgen hun bedrijfsvoering te verduurzamen.

We investeren in 'duurzame' relaties tussen De Woldens samenleving en de gemeente. Dit doen we door bij te dragen aan initiatieven voor duurzaamheid te stimuleren en te ondersteunen, door steeds op zoek te zijn naar manieren om de (lokale) democratie vitaal te houden en door in onze dienstverlening aan te sluiten op de behoefte van de samenleving. Dit doen we via 3DDWD en de dialoogbijeenkomsten. Er is een nieuwe visie Dienstverlening 2021-2025 opgesteld. We zijn lid geworden P10 waarin duurzaamheid ook hoog op de agenda staat. En de afgelopen jaren hebben we mooie projecten kunnen ondersteunen vanuit Initiatiefrijk De Wolden.

Er is veel gedaan en we gaan nog het nodige doen om onze inwoners die zichzelf tijdelijk of structureel niet kunnen redden, duurzaam te ondersteunen. Zo is er aan de voorkant (of: in het voorliggend veld) geïnvesteerd in buurtteams en onafhankelijke cliëntondersteuning. Om te komen tot een samenleving waar iedereen aan kan meedoen (inclusieve samenleving), is in samenspraak met inwoners eerst de fysieke leefomgeving aangepast. De dorpshuizen in Zuidwolde en de Wijk zijn geprivatiseerd en daarmee duurzaam en dichtbij de inwoners gebracht. Het vervolg naar een volledige inclusie is aanstaande. Met de herijking van het sociaal domein willen we in meerdere opzichten toewerken naar een toekomstbestendig, duurzaam sociaal domein. Dat kunnen we niet alleen. Daarvoor hebben

we blijvend goede samenwerking met onze adviesraden en maatschappelijke organisaties nodig. We blijven daarin duurzaam investeren.

Het grondstoffenplan 'Van Afval naar Grondstof' *Op weg naar duurzaam afvalbeheer* is opgesteld. Met ingang van 2021 is het systeem van het ophalen van huishoudelijk afval veranderd. Voor wat betreft sport wordt uitvoering gegeven aan de beleidsnota 'Sport en bewegen in De Wolden' *Versterken, Verbinden en verzilveren*. Verder is in de dorpen Ruinen, de Wijk, Zuidwolde, Koekange en Ruinerwold een Lokaal Sportakkoord gesloten. De dorpen bepalen zelf waarop ze de komende jaren inzet willen plegen op het gebied van sport en bewegen. Tot slot zijn de voorbereidingen voor het nieuw te realiseren 'Huis voor Sport & Cultuur' in Zuidwolde in volle gang.

Wat de financiën betreft, hebben wij als gemeente De Wolden de gemiddelde woonlastenstijging de afgelopen periode redelijk binnen de perken kunnen houden. Deze was namelijk over de periode 2018 tot 2021 in totaal ongeveer € 51 of afgerond 7,3%, wat dus gemiddeld onder de 2% per jaar is gebleven. Het gaat hier dan om de gemiddelde onroerendgoedbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing voor een meerpersoonshuishouden.

Desondanks hebben wij samen met de raad ons voornemen kunnen realiseren om gemiddeld zo'n € 4,0 miljoen per jaar te investeren, waaronder ook in duurzaamheidsmaatregelen zoals benoemd bij de verschillende andere programma's'.

Corona

Zoals bekend hebben we inmiddels meer dan een jaar te maken met de impact en gevolgen van de Corona/Covid-19 crisis. Hoewel de Kadernota 2022-2025 vooruitkijkt naar de toekomst, zal er hopelijk een periode aanbreeken waarin de positieve effecten van de vaccinaties in volle omvang duidelijk worden. Dat we dan zo langzamerhand weer kunnen terugkeren naar een 'normale samenleving'. Dit neemt niet weg dat de gevolgen, zowel op sociaal, financieel en economisch gebied groot zijn. Ook wat de werkzaamheden betreft binnen de samenwerkingsorganisatie (SWO) moest de afgelopen tijd veel extra inzet worden gepleegd door onze medewerkers. Die verdienen een grote pluim omdat ondanks alle tegenslagen en aanpassingen, de dienstverlening zoveel mogelijk doorgang heeft kunnen vinden. Natuurlijk betekent dit wel het een en ander, er zijn tenslotte ook veel bestuurlijke ambities en het werk moet worden gedaan met hetzelfde ambtelijk apparaat. Het spreekt dan ook voor zich dat dit soms problemen geeft en dat het hier en daar wel eens 'piept en kraakt'. Wij willen hier als college in ieder geval onze oprechte waardering uitspreken richting al onze medewerkers.

Gemeentefinanciën versus gemeentefonds

Een ander belangrijk item dat al langere tijd onze speciale aandacht vraagt zijn de gemeentelijke financiën versus de uitkomsten van de (toekomstige) uitkering uit het gemeentefonds. De gemeente heeft de beste papieren om te investeren in een inclusieve samenleving met leefbare en vitale kernen, dorpen en wijken. Maar juist de gemeentelijke taken die bijdragen aan vitaliteit en leefbaarheid staan sterk onder druk, ook in De Wolden. Dit wordt veroorzaakt doordat gemeenten te weinig middelen van het Rijk ontvangen om die taken naar behoren uit te voeren. Daarnaast staat de gehele overheid voor grote interbestuurlijke opgaven, zoals extra woningbouw, klimaatverandering, de energietransitie en de Omgevingswet. Inmiddels dringen ook de toezichhoudende provincies bij het Rijk aan om de (financiële) problemen nu structureel op te lossen.

In de nu voorliggende cijfermatige opstelling is rekening gehouden met een (redelijke) groei van de uitkering uit het gemeentefonds op basis van de laatste informatie. Bij de komende meicirculaire zal duidelijk worden in hoeverre het Rijk aan de verwachtingen van gemeenten tegemoet kan of wil komen. Zoals zo vaak hangt die onzekerheid ook nu weer boven het meerjarige perspectief van gemeenten. Dit was voor de VNG ook de reden om 'tips met aannames' bij het opstellen van de kadernota dit jaar uitgebreid onder de aandacht van

gemeenten te brengen. Een exemplaar daarvan is als bijlage bij deze aanbiedingsbrief gevoegd.

Overigens heeft de provincie te kennen gegeven niet gelukkig te zijn met de verspreiding van bovengenoemde set met aannames door de 100.000+ gemeenten. In de binnenkort te ontvangen begrotingscirculaire 2022 zegt de provincie het zeer onverstandig te zullen vinden wanneer gemeenten te positief anticiperen op de uitkomsten rondom de herverdeling van het gemeentefonds, zulks gelet op de vele onzekerheden die er nog bestaan over de definitieve uitkomsten.

Sociaal domein

In het sociaal domein, waar grote tekorten zijn, is bij de Jeugdwet en de Wmo de beleidsruimte steeds beperkter. Zoals bekend staat de gemeente voor de moeilijke taak meer evenwicht aan te brengen tussen de uitgaven en inkomsten op dit omvangrijke terrein. Aangezien inzake dit dossier een afzonderlijk traject wordt gevolgd, wordt hier volstaan met daarnaar te verwijzen.

Wel wil het college in overleg met de raad investeren in het 'voorliggend veld', zodat daarmee een verdere toename van kosten in de toekomst wordt voorkomen c.q. wordt beperkt.

We denken hierbij aan de volgende onderwerpen:

- Structureel inbedden van de thuiscoaches.
- Structureel inbedden van 'Begeleid zelfstandig wonen' in Zuidwolde.
- Structureel inbedden 12+ jarigen schoolmaatschappelijk werk.
- Structureel inbedden 'Moeders van De Wolden'.
- Structureel inbedden praktijk ondersteuner huisartsen – jeugd.

Deze speerpunten maken integraal onderdeel uit van de beraadslagingen rondom de herijking sociaal domein. De uiteindelijke financiële gevolgen (na beraadslaging) zullen dan kunnen worden vertaald naar de begroting 2022 en het bijbehorende meerjarige perspectief.

Verbonden partijen

Met betrekking tot de verbonden partijen bepleit het college een uniforme lijn met alleen verhogingen van de bijdragen en financieringen als gevolg van de reguliere loon- en prijscompensaties. Voor het overige zijn verhogingen alleen bespreekbaar als aangetoond kan worden dat dit echt als onoverkoombaar dient te worden beschouwd.

Ontwikkeling woonlasten

In het collegeprogramma 2018-2022 staat o.a. dat de gemeente de belastingdruk zoveel mogelijk beperkt. Daarbij zijn trendmatige verhogingen van de heffingspercentages OZB geen automatisme. Dat doen we bijvoorbeeld niet als we al een ruim sluitende begroting hebben. Eventuele verhogingen kunnen we ook zien in relatie tot de ambities van onze gemeente en de bijbehorende maatschappelijke investeringen.

In de bestaande meerjarencijfers was t/m 2024 op grond van de begroting 2021 al rekening gehouden met een trendmatige verhoging van de onroerendezaakbelastingen met 1,5% en 1% autonome uitzetting. Gelet op de meerjarige vooruitzichten bij de begroting 2021 is er vorig jaar daarom al voor gekozen de trendmatige aanpassingen toch weer mee te nemen. Voor meer informatie hierover verwijzen naar hetgeen verderop in deze aanbiedingsbrief is vermeld.

2. Financiële uitkomsten Kadernota 2022

Als we ons richten op de meerjarige financiële doorkijk (zie pagina 3 Kadernota 2022), dan blijkt dat we voor de komende vier jaarschijven (2020 t/m 2023) afkoersen op een niet-sluitend meerjarenperspectief met nadelige exploitatiesaldi. Hierin zijn de financiële gevolgen, voor zover op geld gezet, van deze kadernota meegeteld. Door echter in stemmen met de voorstellen van het college zoals beschreven in deze aanbiedingsbrief, legt de raad echter een fundament voor het sluitend maken van de meerjarenraming in november van dit jaar.

Meerjarenperspectief 2022-2025				
	2022	2023	2024	2025
Saldo in meerjarenperspectief t/m wijziging 4/2021	640.174 V	69.260 V	38.731 V	38.731 V
Gevolgen kadernota 2022-2025:				
Financiële mutaties kadernota 2022-2025	1.093.846 N	902.145 N	868.602 N	636.732 N
Mutaties gemeentefonds - stelpost ¹⁾	485.000 V	485.000 V	485.000 V	485.000 V
Dekking uit stelpost kapitaallasten	515 V	18.587 V	32.107 V	32.015 V
Mutaties vrijval kapitaallasten/verrekening stelpost ²⁾	Pm	Pm	Pm	Pm
Actuele tussenstand exploitatieresultaten	31.843 V	329.298 N	312.764 N	80.986 N

¹⁾ Het betreft hier een in de cijfers verwerkte onzekere stelpost voor o.a. compensatie loon- en prijsstijgingen. Deze mutatie is bepaald door in de berekening, het basisjaar te verleggen van 2021 naar 2022, waardoor het accres (= groei gemeentefonds) 23 punten voordeliger uitvalt.

²⁾ Deze uitkomsten zijn eerst duidelijk wanneer ook de staat van activa gereed is t.b.v. de opstelling begroting 2022.

Voor de toegevoegde jaarschijf 2025 is rekening gehouden (aanname) met het 'doorschuiven' van het geraamde voordelige begrotingsaldo van 2024 ad € 38.731.

Als bijlage 1 is in de kadernota een totaaloverzicht opgenomen van de aangeleverde uitzettingen en wensen voor 2022 en volgende jaren. Voor zover mogelijk en noodzakelijk zijn door ons deze uitzettingen van de bekende categorie-aanduiding voorzien, namelijk:

1. Onontkoombaar (uitvloei van wet- en/of regelgeving, of de gemeente loopt, wanneer de activiteit niet wordt uitgevoerd, een aanzienlijk juridisch, financieel en/of bedrijfsrisico of er is sprake van vastgesteld beleid, waar voor de uitvoering geen c.q. onvoldoende financiën beschikbaar zijn).
2. Aanpassing op basis van de realisatiecijfers.
3. Nieuw beleid (er is sprake van gewenst beleid, waartoe de gemeente niet verplicht is).
4. Niet realiseerbare bezuiniging.

3. Structurele doorwerking jaarrekening 2020

Wij hebben op basis van de uitkomsten per programma gekeken naar de financiële uitkomsten van de jaarrekening 2020 in relatie tot wat er in de bestaande meerjarige begroting is geraamd. Op grond hiervan komen wij tot de conclusie dat enkele budgetten voor de toekomst kunnen c.q. moeten worden bijgesteld. Het daarbij om de volgende belangrijkste zaken:

Structurele aanpassingen budgetten vanuit de jaarrekening 2020				
	2021	2022	2023	2024 e.v.
- Lagere uitgaven onderhoud begraafplaatsen	10.000 V	10.000 V	10.000 V	10.000 V
- Lagere opbrengsten begraafrechten	75.000 N	75.000 N	75.000 N	-
Totaal structureel	65.000 N	65.000 N	65.000 N	10.000 V

De hiervoor genoemde structurele doorwerking is nader toegelicht bij de betreffende programmaonderdelen in de voorliggende kadernota. Hier wordt volstaan daarnaar te verwijzen. Met de gevolgen hiervan is reeds in de eindcijfers van de kadernota 2022-2025 rekening gehouden. Wellicht ten overvloede merken we nog op dat m.b.t. het sociaal domein dus een afzonderlijk traject wordt gevolgd.

4. De inzet van de incidentele middelen

Wij hebben u in het verleden op verschillende momenten via de documenten uit de P&C-cyclus geïnformeerd over de inzet van de beschikbare middelen van de reserves en voorzieningen. Dit is voor het laatst gebeurd met het Jaarverslag 2020, met daarin de toelichting op de balans per 31 december 2020.

In een afzonderlijk hoofdstuk van de Kadernota 2022 gaat het college in op de vermogenspositie en de reserves & voorzieningen van de gemeente. Wij hebben dit voorjaar de 'Nota reserves & voorzieningen' geactualiseerd naar de stand per 1 januari 2021. Deze nota is u in digitale vorm afzonderlijk ter vaststelling aangeboden.

Als aanvulling op de informatie op pagina 2 van de kadernota betreffende de jaarrekening 2020, merken wij nog op dat volgens de laatste inzichten het jaarresultaat (voor bestemming van een deel daarvan ter grootte van afgerond € 273.000) een bedrag van tussen de € 1,0 en € 1,5 miljoen kan worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Wij hebben bij de aangeleverde speerpunten voor 2022 e.v. jaren vervolgens beoordeeld in hoeverre de daarmee gepaard gaande financiën, voor zover meer dan € 10.000, incidenteel kunnen worden gedekt door een beroep te doen op de beschikbare middelen uit de algemene reserve. Daarbij komen wij tot de conclusie dat hiervoor een bedrag van **€ 390.000** benodigd is, e.e.a. volgens onderstaande specificatie:

Speerpunten uit de kadernota 2022-2025 incidenteel te dekken uit de algemene reserve				
	Totaal	2022	2023	2024
- Inwerkprogramma nieuwe gemeenteraad	11.000	11.000	-	-
- Opkomstbevordering verkiezingen c.a.	17.000	17.000	-	-
- Extra formatie 'Initiatiefrijk De Wolden'	37.000	37.000	-	-
- Extra formatie invoering Omgevingswet	45.000	45.000		
- Ja, tenzij principe leefomgeving	60.000	60.000	-	-
- Toekomstbestendig maken bedrijventerreinen	20.000	10.000	10.000	-
- Corona herstelplan lokale ondernemers	50.000	25.000	25.000	-
- Coachingstrajecten vitale verenigingen	30.000	15.000	15.000	-
- Bijdrage organisatie NK voor springpaarden	120.000	40.000	40.000	40.000
Totaal benodigd	390.000	260.000	90.000	40.000

De incidenteel aan de algemene reserve te onttrekken bedragen 2022 t/m 2024 kunnen dus in mindering worden gebracht op de hiervoor vermelde nadelige exploitatieresultaten. Op basis van de uitgangspunten genoemd in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risico-beheersing' bij de begroting 2021 en rekening houdende met de bijgestelde algemene reserve per 31-12-2022 (inclusief bovengenoemde onttrekkingen en voordelig rekeningsaldo 2020), zal het kengetal voor het weerstandsvermogen er dan als volgt uit komen te zien (op basis van gelijkblijvende risico's):

$$\text{Weerstandsvermogen (risicoprofiel)} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit } \text{€ } 12,5 \text{ miljoen}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit } \text{€ } 5,7 \text{ miljoen}} = 2,19$$

Waardering	Ratio Weerstandsvermogen	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 > < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 > < 1,4	Voldoende
D	0,8 > < 1,0	Matig
E	0,6 > < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Hieruit blijkt dat het berekende kengetal meer dan uitstekend is (het was 2,14).

(Stand AR per 31-12-2022 is € 22.074.602 -/- € 134.676 AR-bouwgrond + € 1.700.000 rekeningresultaat 2020 -/- € 428.000 onttrekkingen -/- € 10.683.000 investeringen maatschappelijk nut is € 12.528.926)

5. Bijgestelde meerjarige exploitatiesaldi 2022 t/m 2025

Als de mutaties uit de voorgaande paragrafen worden verwerkt in de meerjarige cijfers, dan ontstaat het volgende beeld:

Meerjarenperspectief 2022-2025				
	2022	2023	2024	2025
Actuele tussenstand zoals hiervoor vermeld	31.843 V	329.298 N	312.764 N	80.986 N
Mutaties:				
Vervallen storting in reserve glasvezel De Wolden	84.923 V	80.006 V	75.089 V	75.089 V
Incidentele dekking vanuit de algemene reserve	260.000 V	90.000 V	40.000 V	-
Gedeeltelijke inzet stelpost herziening gemeentefonds	0	0	225.000 V	225.000 V
Verwachte eindstand exploitatieresultaten	376.766 V	159.292 N	27.325 V	219.103 V

Hieruit blijkt dus dat we met de kennis van nu de meerjarige cijfers richting 2025 een positieve wending kunnen geven, alleen het tussenliggende begrotingsjaar 2023 vertoont in deze tabel nog een incidenteel nadelig saldo.

Toelichting op bovengenoemde mutaties:

Vervallen storting in reserve glasvezel De Wolden – Zoals bekend zijn de aandelen en de verstrekte leningen betreffende glasvezel De Wolden overgedragen aan Rendo Fiber BV. Hierdoor is de noodzaak tot het in standhouden van de hiervoor ingestelde egalisatiereserve niet meer aanwezig. Wij stellen u voor het saldo van deze reserve over te hevelen naar de algemene reserve. De voor de komende jaren geraamde stortingen kunnen daarvoor eveneens achterwege blijven.

Incidentele dekking vanuit de algemene reserve – Het is al jaren gebruik dat we enkele daarvoor in aanmerking komende incidentele budgetten dekken uit de algemene reserve. Hiervoor is een specificatie opgenomen van de bedragen die volgens ons in de jaren 2022 t/m 2025 voor de genoemde speerpunten t.l.v. de algemene reserve kunnen worden gebracht.

Gedeeltelijke inzet stelpost herziening gemeentefonds – Hiervoor is al opgemerkt dat er nog veel onduidelijkheid bestaat over de definitieve herverdeeffecten betreffende de herziening van de verdeelsystematiek van het gemeentefonds. Desondanks hebben wij op basis van de eerste uitkomsten besloten dat het verantwoord is om rekening te houden met een minder groot nadeel dan waarmee we eerder rekening hebben gehouden. Het college adviseert de raad hierbij dan ook vooral om voor ogen te houden dat daarmee (verder) meerjarig om- buigen kan worden vermeden. De laatste berekeningen vanuit het Rijk laten voor onze gemeente een voordeel zien in plaats van het tot nu genoemde nadelig herverdeeffect. Dit is voor ons aanleiding om vooralsnog ongeveer een kwart van de geraamde stelpost in te zetten voor een aanvullende dekking van de toekomstige nadelige begrotingsaldi. Wel maakt het college de uitdrukkelijke kanttekening dat de voorlopige uitkomsten in de toekomst, nog aanzienlijk anders kunnen uitvallen.

6. Meerjarig investeringsplan 2022-2025

In de kadernota hebben wij in een afzonderlijk hoofdstuk een meerjarig overzicht opgenomen van de geplande investeringen in de komende jaren. Daarbij hanteert het college, zoals bekend, als uitgangspunt een investeringsplafond vanaf 2018 van circa € 4 miljoen per jaar. In 2022 zullen er nieuwe gemeenteraadsverkiezingen worden gehouden. Wij stellen ons voor het investeringsplafond daarna, op basis van het dan op te stellen college- en raadsprogramma en de dan bekende financiële mogelijkheden, opnieuw tegen het licht te houden.

Wij hebben vorig jaar met uw raad afgestemd om voor de periode t/m 2023 vooralsnog vast te houden aan een gemiddeld totaal investeringsplafond van € 4,0 miljoen per jaarschijf. Door hiermee vervolgens te schuiven, lukt het om ook de omvangrijke investering voor het 'Huis voor sport & cultuur' te Zuidwolde binnen afgesproken kaders te realiseren.

Uit het samenvattende overzicht in de kadernota blijkt dat er daarnaast nog een investeringsruimte voor deze periode overblijft van ongeveer € 363.000 (zie pagina 8 van de kadernota 2022).

De volgende investeringen zijn vervolgens voor 2022 in de kadernota vermeld:

Voorgenomen investeringen 2022	
- Fietspad Dwingelerweg te Ansen	€ 131.250
- Uitvoeringsmaatregelen GVVP: * Maatregelen Tonckensstraat Zuidwolde, Westerstraat Ruinen en Dijkhuizen Ruinerwold * Verkeersmaatregelen Veeningen	" 36.000 " 176.000
- Reconstructie Gedempte Wijde Wijk te Kerkenveld	" 611.075
- Aanleg kunstgrasveld KIOS te Ruinerwold	" 132.000
- Vervanging speeltoestellen 2022	" 67.500
Totaal investeringsbedrag 2022 exclusief riolering	€ 1.153.825
<i>Overige investeringen: *</i>	
- Investeringsriolering	" 700.000
- Ondergrondse afvalverzamelcontainers flessenglas	" 25.000
Totaal investeringsbedrag 2020 inclusief riolering	€ 1.878.825

* Voor wat betreft de bepaling van het investeringsplafond van gemiddeld € 4,0 miljoen per jaar, worden deze investeringen daarbuiten gelaten.

7. Bijgestelde financiële kengetallen

In aanvulling op wat is beschreven in de kadernota onder het hoofdstuk 'Houdbare gemeentefinanciën/financiële kengetallen', merken wij nog het volgende op. Vanzelfsprekend hebben de ambities van de gemeente en daarmee de omvang van de beoogde investeringen en de inzet van een deel van onze reserves gevolgen voor de diverse financiële kengetallen.

Zonder volledig te kunnen zijn, omdat de precieze informatie over de begrotingsgegevens 2022 – 2025 pas het komende najaar bekend zijn, is intern wel een inschatting gemaakt van de kengetallen o.b.v. een investeringsambitie t/m 2023 van gemiddeld € 4,0 miljoen per jaar en met inachtneming van de al bekende invulling hiervan.

Omschrijving	2019 Rek.	2020 Rek.	2021 Begr.	2022 Begr.	2023 Begr.	2024 Begr.
1A - Netto schuldquote	28%	27%	70%	66%	63%	60%
1B - Idem gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	10%	13%	52%	49%	46%	44%
2 - Solvabiliteitsratio	59%	55%	43%	44%	44%	45%

De getallen 2019 en 2020 (voorlopig omdat de controle jaarrekening nog niet is afgerond) zijn gebaseerd op de gegevens uit de betreffende jaarrekeningen, die van 2021 zijn gebaseerd op de informatie uit de begroting 2021 en in de kengetallen van de jaren daarna is rekening gehouden met de hiervoor vermelde aanvullende gegevens.

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (totale baten exclusief mutaties reserves).

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, geven we de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weer (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier brengen we duidelijk in beeld wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hierbij drukken we het eigen vermogen uit in een percentage van het balanstotaal.

Voor een verdere verklaring van de vermelde percentages verwijzen wij naar het betreffende hoofdstuk in de kadernota.

8. Overige financiële risico's

Naast de gebruikelijke, in de paragraaf 'Weerstandsvermogen' bij de begroting 2021 bedoelde en beschreven risico's, is het goed nog de volgende aanvullende kanttekeningen te maken.

Decentralisaties sociaal domein

De gemeente hanteert nog steeds als standpunt bij de drie grote taakdecentralisaties dat e.e.a. een budgettair neutraal karakter zou dienen te hebben. Met andere woorden: 'We moeten het doen met de middelen die we van het Rijk ontvangen'. Er moet echter rekening mee worden gehouden dat hier sprake is van open-einde-budgetten en dat bijsturing niet zo eenvoudig is. Zie ook wat hiervoor en in de kadernota is opgemerkt met betrekking tot vooral de uitgaven inzake de jeugdzorg. Tegelijk met de uitwerking van deze nota loopt ook het traject betreffende de herijking van het sociaal domein. Hier volstaan we met daarnaar te verwijzen.

Onzekerheden binnen de exploitatiebegroting

- Ontwikkeling algemene uitkering gemeentefonds.
- Omvang investeringsvolume versus stelpost kapitaallasten.
- Bijdrage verbonden partijen, waaronder de Gemeenschappelijke Regelingen.
- Structureel uitvoeringsbudget 'Initiatiefrijke De Wolden'.
- Uitwerking Integraal HuisvestingsPlan onderwijs (IHP).
- Woningbouw, verduurzaming en energietransitie.

9. Kaderstellende vragen en voorstellen

Samenvattend stellen wij u voor:

1. Kennis te nemen van de informatie uit de 'Kadernota 2022' en van de voorlopig berekende exploitatiesaldi voor de jaren 2022 t/m 2025.
2. In te stemmen met de daarin beschreven beleidsontwikkelingen/speerpunten met bijbehorende prioriteiten en deze te verwerken in de 'Begroting 2022-2025'.
3. Kennis te nemen van het 'Overzicht financiële gevolgen speerpunten en overige uitzettingen Kadernota 2022'.
4. Kennis te nemen van de herziene versie 'Nota reserves & voorzieningen 2022-2025'.

10. Planning behandeling Kadernota 2022

De verdere planning voor de behandeling en vaststelling van de Kadernota 2022 ziet er als volgt uit (*zie ook griffiememo*):

- wo. 12 mei 2021 - Verstrekking boekwerk aan raad en griffie;
- di. 18 mei 2021 - Persconferentie;
- do. 20 mei 2021 - Mondelinge technische toelichting/vragen raad (19.30 – 20.30 uur);
- do. 27 mei 2021 - Schriftelijk indienen technische vragen;
- do. 3 juni 2021 - Beantwoording schriftelijk gestelde vragen;
- do. 17 juni 2021 - Raadsdebat (1^e termijn) met de algemene beschouwingen van de fracties en (na de pauze) de reactie van het college (13.30 uur);
- do. 24 juni 2021 - Behandeling/besluitvorming (2^e termijn) Kadernota 2022 (19.30 uur).

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van De Wolden,

Secretaris,
Vanessa Gosselink-van Dijk

Burgemeester,
Roger de Groot

Bijlage:

Bestand met 'tips voor aannames' VNG bij het opstellen van de kadernota 2022.

Tip voor aannames opstellen kadernota/voorjaarsnota

Aanleiding

Gemeenten geven aan dat het erg lastig is om de financiële ruimte voor 2022 en de jaren erna te ramen, vanwege de grote onzekerheden die er zijn zowel aan de batenkant als aan de lastenkant, waardoor de begrotingsvoorbereiding richting 2022 ernstig wordt bemoeilijkt, beginnend bij het opstellen van de kaderbrief/voorjaarsnota 2021.

Een werkgroep heeft gewerkt aan een set gezamenlijke uitgangspunten, die gemeenten kunnen gebruiken om tot onderbouwde ramingen te komen van de rijksmiddelen voor de begroting 2022. De werkgroep is gevormd vanuit het netwerk van 100.000+ concerncontrollers. VNG en BZK zijn geconsulteerd door de werkgroep. De bedoeling is om de set uitgangspunten breder beschikbaar te stellen aan gemeenten.

Op 10 onderwerpen zijn uitgangspunten voor de ramingen geformuleerd. Zie onderstaande schema.

Om te voorkomen dat er een stapeling van onzekerheden ontstaat, zijn er ook twee overall uitgangspunten geformuleerd.

Doelstelling

De adviezen beogen op een verantwoorde manier aannames te doen voor de kadernota/voorjaarsnota 2022, ondanks de grote mate van onzekerheid die er blijft bestaan. Om enerzijds al te ingrijpende ombuigingsmaatregelen te voorkomen voor de korte termijn, en anderzijds te voorkomen dat er onverantwoorde risico's ontstaan op de lange termijn.

We maken hier bewust een knip tussen kadernota/voorjaarsnota enerzijds en de begroting anderzijds. Een kadernota/voorjaarsnota is niet verplicht en daarom hebben gemeenten hier veel vrijheid om deze op te stellen. Een begroting is wel verplicht en valt onder het financieel toezicht van GS. Daarvoor is met name van belang dat het begrotingsjaar 2022 structureel en reëel in evenwicht is. De meerjarenbegroting dient aannemelijk te zijn. We blijven als gemeenten de komende maanden in gesprek met de collega's van de provincie en BZK om ook tot hanteerbare uitgangspunten te komen voor de begroting 2022-2025.

Context: verkiezingsjaar en Covid-19

De doelstelling is beïnvloed door het feit dat de gemeentelijke begroting voor 2022 samenvalt met de gemeenteraadsverkiezingen en de vorming van een nieuw college-akkoord. Doorgaans leidt dit tot een (relatief) beleidsarme begroting, waarbij veel zittende colleges wel een opdracht voor zichzelf zien om de

financiële huishouding zo goed mogelijk 'over te dragen' aan het volgende college, zonder daarbij nu al onomkeerbare/ingrijpende besluiten te nemen die doorwerken in de volgende collegeperiode.

Daarnaast stimuleert de gehele overheid met gericht financiële steun de economie, zodat Nederland op een goede manier uit de Covid-19 crisis kan komen. Dat juist nu gemeenten massaal zouden moeten bezuinigen, o.a. door tekorten in de jeugdzorg en een oplopende opschalingskorting, is de inwoner heel moeilijk uit te leggen.

Disclaimer: geen indicatie voor toereikendheid budgetten

De adviezen/uitgangspunten weerspiegelen niet wat gemeenten feitelijk aan extra middelen nodig hebben om hun taken goed te kunnen uitvoeren.

De adviezen zijn puur gericht op het maken van de kadernota/voorjaarsnota 2022, en hoe je daarin op een verantwoorde manier kunt omgaan met alle onzekerheden aan de batenkant. De adviezen zijn juist vanwege de grote onzekerheden behoedzaam. Dat betekent niet dat de aannames iets zeggen over de mate waarin de middelen ook toereikend zijn in relatie tot de lasten. Het is dus een manier om met gecalculerde risico's, prudent te begroten.

Relatie met provinciaal begrotingstoezicht

De set van uitgangspunten is ook besproken worden met BZK en de provinciaal toezichthouders en zal richting de begroting 2022-2025 verder met hen worden uitgewerkt. De nu voorliggende adviezen kunnen worden gebruikt bij het opstellen van de kadernota/voorjaarsnota. Het doel is om tot een afgestemde set van aannames te komen, die ook hanteerbaar is vanuit het perspectief van de provinciaal toezichthouders en zoveel mogelijk past binnen het Gemeenschappelijk Toezichtskader voor gemeenten, zoals dat door de provincies zelf ontwikkeld wordt voor de begroting 2022.

Overall uitgangspunten

Deze luiden als volgt:

- **Anticiperen op meer financiële ruimte wordt begrensd:** het advies is om niet gelijktijdig rekening te houden met de uitgangspunten voor afname van de opschalingskorting en voor extra middelen Jeugd (zie de afzonderlijke uitgangspunten die op zichzelf ook al zijn begrensd)
- **Anticiperen op een positief herverdeeleffect herijking kan alleen in uitzonderlijke gevallen:** het advies is om een plus vanuit de herijking alleen onder strikte voorwaarden in te zetten: alleen om meerjarig ombuigen te vermijden, en pas nadat eerst uitgangspunt 1 is toegepast, en dan slechts voor een beperkt deel.

Specifieke uitgangspunten per onderwerp (set van 10)

Per onderwerp zijn de volgende vragen uitgewerkt:

- Wat weten we wel en niet?
- Wanneer weten we meer?
- Adviezen op welke wijze(s) om te gaan met de onzekerheden in de begroting 2022?

Gemeentefonds	Accres 2022 e.v.
	Herijking

	Loon-, prijs- en volumeontwikkeling
	Opschalingskorting
Sociaal domein	Jeugdzorg
	Abonnementstarief WMO
	Beschermd Wonen
Nieuwe taken	Klimaatakkoord
	Wet Kwaliteitsborging Bouw
	Omgevingswet

Uitgangspunten per onderwerp

Onderwerpen	Wat weten we wel en niet?	Wanneer gaan we meer duidelijkheid krijgen en waarover?	Welke aannames kun je doen t.a.v. resterende onzekerheden? (eventueel uitwerken in scenario's)
Gemeentefonds - Accres 2022	<p>We weten dat het gemeentefonds in deze kabinetsperiode is gekoppeld aan de brede rijksuitgaven en dat gemeenten deze brede koppeling ook in de volgende kabinetsperiode willen. We weten ook dat de koppeling voor 2020 en 2021 is 'uitgezet' vanwege de coronacrisis. Wat we niet weten is of en op welk niveau de accresen voor 2022 en verder dadelijk worden 'vastgeklikt' en of dit nadelig of voordelig uitvalt ten opzichte van de bestaande ramingen.</p>	<p>Over het handhaven van de brede koppeling in de nieuwe bestuursperiode van het rijk krijgen we op zijn vroegst in het coalitieakkoord van de nieuwe regeringspartijen duidelijkheid.</p> <p>De meicirculaire 2021 geeft nieuwe cijfers voor de accresen voor 2022 en verder. Die duidelijkheid is relatief, want een nieuw coalitieakkoord kan hier nog impact op hebben.</p> <p>Waarschijnlijk worden er richting het BoFV van 7 april nog scenario's uitgewerkt voor het accres.</p>	<p>Advies: de accresreeksen uit de septembercirculaire 2020 aanhouden bij gebrek aan betere informatie.</p>

Herijking	<p>Deze maand is het adviestraject door de minister van BZK over de herijking gestart. Eerst is het ROB om advies gevraagd, daarna zal de VNG om advies worden gevraagd. De ROB en VNG verwachten in april haar advies te geven. Het ministerie heeft gelijktijdig indicatieve herverdeeffecten per gemeente gepubliceerd. Deze herverdeeffecten zullen ongetwijfeld veranderen maar geven wel richting of een gemeente positief of negatief effecten kan verwachten uit de nieuwe verdeelmodellen.</p>	<p>De minister schrijft in haar brief van 7 december 2020 dat invoering opschuift naar 1 januari 2023. Dit betekent dat uiterlijk in de meicirculaire 2022 duidelijk moet gaan worden wat de nieuwe gemeentefondsuitkering per gemeente gaat worden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Advies: in principe geen herverdeeffecten meenemen bij de begroting 2022. De herverdeeffecten kunnen namelijk nog wijzigen maar ook de totale omvang kan veranderen. Hierdoor kan het een eventueel negatief herverdeeffect gecompenseerd worden door een grotere totale koek of een positief herverdeeffect, minder positief worden. • In één specifieke situatie kunnen wij ons voorstellen dat er al wel een deel van de herverdeeffecten wordt ingeboekt. Dit is wanneer in de jaarschijven 2023-2025 tekorten blijken waardoor bezuinigingen nodig zijn en uit de indicatieve herverdeeffecten voordelen blijken die net zo groot of groter dan de tekorten zijn. In deze situatie kunnen we ons voorstellen dat een deel (bijvoorbeeld 50%, rekening houdend met het voorgestelde ingroepad van maximaal 15 euro per inwoner per jaar) van de herverdeeffecten ingezet wordt. Dit is wel riskant, want stel dat de herverdeling niet doorgaat, dan wordt de bezuinigingsopgave navenant groter. Zeker in de wetenschap dat het gros van de gemeenten de incidentele middelen voor de jeugdzorg structureel als bate ingeboekt heeft in de meerjarenbegroting. • Natuurlijk geven we het advies om het herverdeelrisico te benoemen in de risicoparagraaf.
Loon/prijsontwikkeling	<p>Alle gemeenten hebben een eigen richtlijn voor loon-, prijs en volumeontwikkeling. Vaak worden de cijfers uit het centraal economisch plan (cep) van het centraal plan bureau (cpb) gebruikt.</p>	<p>Het centraal economisch plan wordt eind maart gepubliceerd. Dan weten we de voorspellingen voor de prijsontwikkelingen voor 2022</p>	<p>Advies: de loon/prijsontwikkeling uit het CEP overnemen. Mocht je daarvan af willen wijken aan de lasten kant (bv hogere of lagere l/p ontwikkeling) houdt daar dan ook rekening mee aan de baten kant (die eenzelfde ontwikkeling moet laten zien). Reken jezelf dus niet te arm.</p>

Opschalingskorting	<p>Wat we weten is dat de opschalingskorting is “ingeboekt” in de huidige accressen. Wat we niet weten is of een nieuw kabinet ingaat op de ‘vraag’ van gemeenten om de opschalingskorting (deels) te schrappen. Er moet vanaf 2022 nog € 675 miljoen van de opschalingskorting worden gerealiseerd. De oploop van de huidige opschalingskorting is voor de jaren 2020 en 2021 bevroren. Daarmee is het inboeken van € 160 miljoen van deze korting uitgesteld naar 2022. Het CPb gaat in zijn ramingen voor de doorrekening van de verkiezingsprogramma’s uit van een maximale ombuiging op het gemeentefonds van € 0,5 miljard. Deze € 0,5 miljard is de optelsom van ombuigingen op het accres en generieke kortingen zoals de opschalingskorting.</p>	<p>Mogelijk wordt bij trage coalitievorming de bevroering van de opschalingskorting in de miljoenennota door het demissionaire kabinet verlengd. Op zijn vroegst wordt in het coalitieakkoord van een nieuw kabinet definitief duidelijk of wordt meebewogen op het schrappen van (een deel van) van deze korting.</p>	<p>Advies: de opschalingskorting conform de huidige ramingen door laten lopen tot het maximum is bereikt. Dan kan een extra bate m.b.t. de jeugdzorg ingeboekt worden (zie specifieke advies t.a.v. jeugdzorg). Alternatief is rekening houden met het afschaffen/bevriezen van de opschalingskorting per 2023. In dat geval is het advies om niet te rekenen op extra compensatie voor de jeugdzorg, om cumulatie te voorkomen (zie overall-uitgangspunt).</p>
<p>Sociaal domein - Jeugdzorg</p>	<ul style="list-style-type: none"> • T/m 2022 300 mln p/j extra • Na 2022 is tot dusver gebruik gemaakt van een PM post om die 300 mln door te trekken • Rijk erkent inmiddels dat het tekort 1,7 mld euro is en structureel is, op basis van AEF onderzoek • AEF onderzoek gaat uit van 1,5 mld dat niet beïnvloedbaar is door gemeenten binnen bestaande stelsel. • Effecten invoering woonplaatsbeginsel (budgetneutraal voor hele stelsel maar kan tot effecten bij individuele gemeenten leiden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor 1 mei duidelijkheid in hoeverre bedrag van 300 mln t/m 2022 wordt opgehoogd. • Voor 1 mei komt er een advies voor de formatietafel welke mix van middelen en maatregelen er nodig is om het volledige tekort structureel te dekken. Eventuele aanpassingen in het stelsel zullen op z’n vroegst vanaf 2023 stapsgewijs gaan leiden tot kostenreductie. • In nieuw regeerakkoord (Eind 2021?) duidelijkheid over structurele 	<ul style="list-style-type: none"> • Advies is om te begroten op basis van het ‘zwaarwegend advies’ dat uiterlijk 1 mei bekend zal worden • Tot die tijd is het advies om behoedzaam rekening te houden met de verwachte uitkomsten op basis van AEF-onderzoek, omdat er afspraken liggen waar het Rijk aan gecommiteerd is • Advies is om rekening te houden met maximaal 50% van 1,5 mld structureel met ingang van 2022*, waarbij er altijd matching moet zijn met de daadwerkelijke lastenontwikkeling op jeugd. • Dat kan een mix zijn van hogere baten omdat er extra geld komt en lagere lasten omdat er wettelijk wordt bijgestuurd op de instroom

		<p>compensatie icm aanpassingen in stelsel</p> <ul style="list-style-type: none"> NB. Inzet VNG is volledige oplossing van de problematiek (compensatie i.c.m. aanpassingen stelsel) 	<ul style="list-style-type: none"> Alternatief is om de PM-post van 300 mln aan te blijven houden tot aan het regeerakkoord Als rekening wordt gehouden met afschaffing van de opschalingskorting is het advies om niet te rekenen op extra compensatie voor de jeugdzorg, om cumulatie te voorkomen (zie overall-uitgangspunt). Dat is de helft van het niet-beïnvloedbare deel van het tekort dat is gekwantificeerd door AEF
Abonnementstarief	<ul style="list-style-type: none"> Monitor heeft aangetoond dat in 2019 de financiële impact groter is (226 mln) dan de toegekende compensatie (145 mln structureel) Vanuit huidige kabinet is aangegeven dat er desondanks geen aanvullende compensatie komt, met verwijzing naar IBP, tot onvrede van de VNG 	<ul style="list-style-type: none"> Pas bij een nieuw RA zal de status quo eventueel wijzigen (terugdraaien abo-tarief of alsnog passende compensatie) Veel partijen hebben in het verkiezingsprogramma opgenomen dat ze het abonnementstarief willen afschaffen 	<ul style="list-style-type: none"> Advies om qua baten niks extra's vanuit het Rijk te ramen. Advies om lasten te ramen vanuit je eigen (volume)ontwikkeling. Voor referentie met landelijke ontwikkeling kan gebruik worden gemaakt van <u>monitor</u> over 2019
Beschermd wonen	<p>Op veel fronten tegelijk verandert er wat:</p> <ul style="list-style-type: none"> WLZ-uitname (voorlopig 495 mln, deze cijfers zijn per gemeente bekend) doordecentralisatie cf Dannenberg, Objectieve verdeling voor alle gemeenten (onderdeel van herijkingsvoorstel, cijfers bekend) Invoerpap van 10 jaar Evaluatie in 2025 Lokale impact van de invoering van het woonplaatsbeginsel (macro budgetneutraal) 	<p>Financiële beeld als gevolg van wijzigingen stata nog niet vast. Cijfers van uitname en herijking verdeling zijn wel bekend.</p>	<p>Advies is om de getallen te volgen, zoals die via de herijking en de WLZ-uitname bekend zijn per gemeente.</p> <p>Het beeld van de herijking kan voor BW gevolgd worden, omdat invoering niet gekoppeld is aan de discussie over vergroting van de koek.</p>

<p>Nieuwe taken Omgevingswet</p>	<p>Uitgangspunt blijft de ingangsdatum van 1-1-2022. Bekend is dat transitiekosten hoger zijn dan in 2016 aangenomen (tussen de 1,0 en 1,6 mld). Dit zijn kosten die ook al in 2020 en eerder gemaakt worden. Vooralsnog geen compensatie, afhankelijk van mogelijke besparingen die volgen uit het integraal beeld. Het individuele beeld m.b.t. de structurele effecten is per gemeente mede afhankelijk van keuzes die gemeenten maken en zal dus door de gemeente zelf het beste beoordeeld kunnen worden.</p>	<p>Van 11-3 tot 11-4 is de bestuurlijke consultatie van het integraal financieel beeld omgevingswet. Bestuurlijk gesprek over integraal beeld en uitkomst consultatie is in BO van 21 april. Eind april gaan bestuurlijke conclusies naar de TK en EK.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alleen incidentele kosten van de transitie opnemen in de begroting • Nog geen rekening houden met structurele effecten van de Omgevingswet in afwachting van de effecten van lokale keuzes en de uitkomsten van de art.2 onderzoeken/financiële consultatie
<p>Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB)</p>	<p>WKB: verminderde van legesinkomsten door vervallen vergunningsplicht technische bouwactiviteit gevolgklasse 0 en voor gevolgklasse 1 door verschuiving van het werk naar de markt. Effecten verschillen per gemeente afhankelijk van aantal vervallen vergunningen en mogelijkheden om kosten/formatie terug te dringen. Er zijn verschillende onderzoeken. VNG realisatie heeft eind 2020 impactanalyse gedaan. Vereniging BWT Nederland heeft een impactanalyse gemaakt die bruikbaar is voor een individuele gemeente om de daling van de uitvoeringskosten en het wegvallen van de leges te bepalen.</p>	<p>Min BZK voert nog artikel 2 onderzoek uit. Voor de zomer 2021 moet hier meer duidelijkheid komen. Verwachting is een neutraal saldo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgangspunt is om geen structureel voordeel of nadeel op te nemen in de meerjarenbegroting in afwachting van de uitkomsten van het art.2-onderzoek. • Eventueel kan er een incidenteel bedrag 2022 worden opgenomen voor transitiekosten en om de wettelijke taken uit te kunnen voeren.
<p>Klimaatakkoord</p>	<p>Voor 2022 zijn nog geen bedragen gereserveerd in de rijksbegroting. Er ligt het ROB advies voor bekostiging van € 450 in 2022. De definitieve toezegging hiervoor wordt vooralsnog doorgeschoven naar het volgende kabinet. Het kabinet is wel voornemens om in de voorjaarsnota al een bedrag op te nemen voor gemeenten in 2022. Hoogte van het bedrag is nog niet bekend. Kosten voor verduurzaming eigen</p>	<p>Voorjaarsnota Rijk. Onzekerheden bestaan o.a. of de wetgeving wel zover is dat uitvoering kan worden gegeven (één van de voorwaarden). Mogelijk kan nog niet gestart worden op het niveau van het artikel 2 onderzoek. Dit zou ook aanleiding kunnen zijn dat het Rijk minder geld beschikbaar stelt per 1-1-2022.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Advies luidt om voor de begroting 2022 niet meer budget op te nemen voor de uitvoering dan de feitelijke bijdrage van het rijk. • Als er toch politieke druk is om lasten op te nemen, dan zoveel mogelijk op basis van incidentele dekkingsmiddelen. • Het advies voor de investeringskant is vooralsnog om hier geen baten voor op te nemen.

	<p>organisatie worden door ROB geacht uit het access bekostigd te worden.</p> <p>Over verduurzaming eigen vastgoed van gemeenten merkt het ROB op in haar advies dat het rijk ook haar vastgoed moet verduurzamen. Op die manier krijgen gemeenten via trap-op trap-af hiervoor middelen in het gemeentefonds.</p>	<p>Voor wat betreft de investeringskant adviseert de ROB dat er afzonderlijk onderzoek wordt verricht.</p>	
--	--	--	--

